

Publicacions de Josep Busquets

En el número 115 de L'EROL, on donàvem la trista notícia de la mort del nostre company de Redacció, Josep Busquets Castella, apuntàvem breument els títols dels llibres que havia escrit durant els últims anys.

Ens ha semblat oportú d'ampliar un xic aquella notícia amb una breu ressenya de cada llibre. A l'ensem també publiquem tots els seus articles apareguts al Vilatà i a L'EROL.

LLIBRES

GIRONELLA I LA GUERRA DE SUCCESSIÓ.

Editat per l'Associació Cultural El Vilatà, 1993.

Busquets va ser molts anys arxiver municipal de Gironella, i, com a tal, va espigolar amb molta paciència tots aquells fets que va creure importants per a la història de Gironella. Un dels fets més transcendents i negatius per a Catalunya, per tant, també per a Gironella, fou la maleïda Guerra de Successió, i, amb ella, la pèrdua de totes les Institucions Catalanes, i la submissió política i econòmica de tot el Principat al rei borbó, Felip V.

Aquest treball de Busquets fou presentat, l'any 1990, als Premis Culturals del Berguedà, organitzats pel Consell Comarcal. El resultat fou un accés

per l'obra titulada *La Guerra de Successió i les seves conseqüències en una vila del Berguedà: Gironella, 1705-1716*.

En ella s'explica quin fou el cost de la guerra i de la pau en un petit poble català, tal com diu en el pròleg, Josep Noguera. Amb l'impost del cadastre, Gironella va patir inclús l'espoli del gra per sembrar, vint-i-una cases abandonades per no poder pagar l'impost i altres vicissituds que s'expliquen en aquest llibre.

Gràcies a l'Associació Cultural El Vilatà fou possible de publicar aquest estudi, interessant, no només per a Gironella, sinó també per a la comarca, i, gosàrem dir, també, per a Catalunya, ja que molts dels fets aquí narrats es van repetir a la majoria de pobles de casa nostra.

GIRONELLA. NOTES HISTÒRIQUES

Coautor amb altres, editat per l'Associació Cultural El Vilatà, 1999. També editat per l'Associació Cultural El Vilatà és la història de Gironella narrada per quatre historiadors berguedans, entre

ells Josep Busquets. A través de setze capítols s'expliquen els orígens de la vila, els aspectes demogràfics i sanitaris, les principals activitats econòmiques al llarg dels segles, la industrialització, les transformacions urbanes que canviaren la fesomia de la vila, el moviment associatiu, festes i costums populars fins a la Guerra Civil de 1936-1939.

Tal com diu Josep A. Planes en el pròleg, aquesta història, redactada per quatre historiadors, obre nous horitzons per realitzar en equip altres realitzacions culturals. Tot plegat és una manera de fer país.

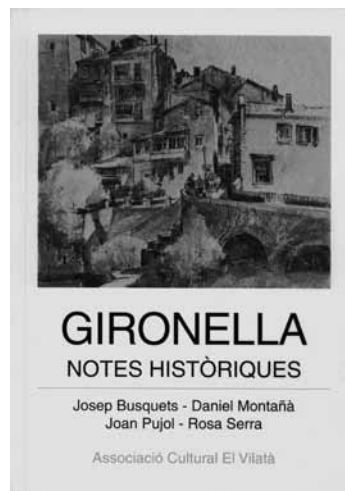
LA PARRÒQUIA DE GIRONELLA: MIL ANYS D'HISTÒRIA

editat per l'Àmbit de Recerques del Berguedà, 2005.

No se sap exactament la data de constitució de la parròquia de Gironella, perquè no s'ha trobat l'acta de consagració o de dotació de la primera església, però gairebé es pot assegurar que fou a principis del segle XI, quan la parròquia de santa Eulàlia es va segregar de Santa Maria d'Olvan.

En aquest estudi de la documentació disponible de la parròquia ens podem endinsar en els orígens, els fets més emblemàtics, les festes, els costums, i, també com ha anat evolucionant la vila, bàsicament en l'aspecte religiós, a través de la petita biografia de cada rector a partir del segle XIV fins al dia d'avui.

Clou el llibre amb una sèrie de documents transcrits per mateix Busquets, textos que completen les dades esgrànades al llarg de 136 pàgines.

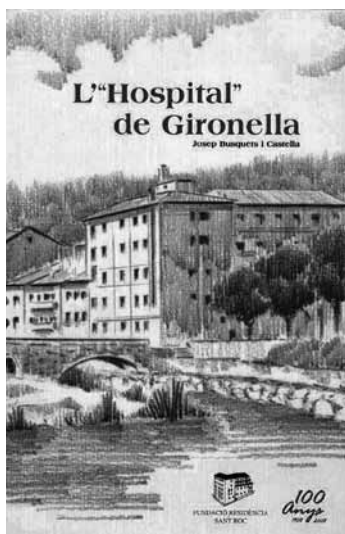
HOSPITAL DE GIRONELLA

Editat per la Fundació Residència
Sant Roc, 2008.

Els inicis de l'hospital de Gironella van lligats a la Comunitat de Germanes Terciàries Carmelites establertes a Berga el 1893. Gironella es va fixar amb la tasca que realitzaven a Berga i altres pobles i van decidir de demanar una comunitat per a la vila, la qual s'hi assentà el 1909, primerament en una casa particular. El 1923 es redacten els nous Estatuts de Beneficència de Gironella, amb una junta encarregada del funcionament de l'hospital. La seva missió era socórrer els pobres i malalts de la vila.

En època republicana passa a Beneficència municipal, aprovada per unanimitat, però hi hagué problemes de finançament per part de l'Ajuntament.

Durant la Guerra Civil, les Germanes van haver de vestir-se amb hàbits seglars, però van continuar fent el servei durant els tres anys que va durar el conflicte. Allà pels anys 70

l'hospital va passar a ser Residència, després de moltes obres d'ampliació i condicionament, gràcies a l'ajuda de tothom, i a la valentia de la Junta i de les Germanes Religioses.

El 22 de juliol de 1988, en assemblea general extraordinària, per unanimitat prengueren l'acord de dissoldre l'associació "Beneficència de Gironella" i crear una fundació amb el nom de "Fundació privada Residència Sant Roc".

CAL ROSAL, 150 ANYS

Coautor amb altres. Editat per l'Ajuntament d'Olvan i l'Àmbit de Recerques del Berguedà, 2008. El 2008 l'Ajuntament d'Olvan i l'Àmbit de Recerques del Berguedà van publicar una monografia sobre cal Rosal, allò que havia estat com a colònia i el que ha esdevingut com a poble.

Aquest llibre es va fer amb col·laboració entre diversos autors. Entre ells no podia faltar-hi Josep Busquets, fill d'aquest poble. El tema que desenvolupa Busquets és sobre l'urbanisme i la gent que hi va viure. Per això ens parla dels carrers i dels seus pobladors vinguts de pobles de la comarca, però també d'altres indrets de Catalunya, com del Bages, de Tarragona, de Lleida, de Girona i d'altres llocs de l'estat espanyol.

Tot el llibre és il·lustrat amb gran profusió d'imatges.

L'ESCOLA DE CAL BASSACS

75è aniversari de l'Escola de Sant Marc, editat per aquesta Escola el 2011.

Aquesta història, per cert, molt completa, dona a conèixer les vicissituds dels inicis, deixa testimoni dels emprenedors i de com s'ha arribat al moment actual a través de la vida del centre.

Fa incidència en els fets socials més rellevants, com els canvis que

han comportat la desindustrialització de la comarca.

Diu Busquets que el llibre no solament és obra seva, sinó una obra col·lectiva, ja que, a més de la documentació existent, ha fet ús de la història oral, entrevistant moltes de les persones que van passar per l'escola.

Amb aquesta història, Busquets diu que fa un petit homenatge a totes les persones que al llarg dels anys i en circumstàncies ben diverses han passat per l'Escola, alumnes i professors.

L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE CAL BASSACS

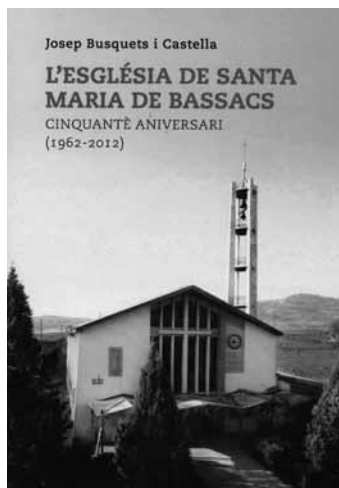
(1962-2012), editat per la Parròquia de Santa Maria de cal Bassacs, 2012. En l'avinentsa de celebrar-se

el cinquantè aniversari de la benedicció de l'església de Santa Maria de cal Bassacs, es va creure oportú de fer un recull històric de la construcció d'aquest temple, obra del jove gironellenc, Ramon Masferrer Homs.

S'ha descobert que Mn. Pere Vilà, considerant que tenia poc control sobre el nombrós grup de fidels que vivien a cal Bassacs, l'any 1954, es va demanar al bisbe que hi destinés un prevere. Però no es disposava d'un edifici adient, ja que les celebracions tenien lloc a la capella de la torre del amo, de reduïdes dimensions.

Per altra banda el rector de Gironella exigia que aquesta església fos una filial de la parròquia de Gironella. Els amos, en canvi, volien que l'església es convertís en parròquia, perquè no quedés sota la seva responsabilitat.

Aquí, Busquets procura d'explicar tots aquests tràfecs, i ho amplia amb les activitats parroquials que s'hi han realitzat durant aquests cinquanta anys.

OPUSCLES

El futbol al municipi de Gironella

Editat per l'Associació Cultural l'Almorratxa, 1993 (16 pàgines). Parla dels inicis del futbol a Gironella, que es remunten al 1907-

1908. Fa una especial incidència a la postguerra i als darrers 25 anys. Il·lustrat amb moltes fotografies des dels anys 20 als anys 80 del segle XX.

25 anys de l'Escola Anunciata

1994 (24 pàgines).

El col·legi de l'Anunciata havia estat dels Germans de la Salle, instal·lats a Gironella el 1924. L'any 1968 van marxar-ne per manca de personal. Fou aleshores quan es van fer càrrec del col·legi les Germanes Dominiques de l'Anunciata.

Busquets en fa un estudi molt exhaustiu, malgrat les poques pàgines de què consta el llibret.

Comença per la construcció del col·legi, les gestions per contractar les Dominiques, la seva arribada a la vila i la vida d'aquests comunitat; constitució de l'Associació de pares d'alumnes, obres i manteniment de l'escola, festes i els seus fruits. Acaba, en forma d'annex amb els nom de totes les Germanes que hi van passar des de 1986 al 1993.

XXXVI campionat de Catalunya ocellaire

Editat per la Unió Ocellaire de Gironella, 2006 (46 pàgines).

El llibret és el programa d'aquesta efemèride. En un curt article, Busquets relata els cetàmens esdevinguts a Gironella des que es va fundar la Unió Ocellaire,

l'any 1875. Il·lustrat amb una fotografia de 1875, on es mostra els seus components. En ser un programa, la resta l'omple la publicitat.

REVISTES

ARTICLES PUBLICATS A "EL VILATÀ"

- 80 anys de l'església nova de Gironella, núm. 42, pg. 17, 1985
- El procés de les bruixes de Gironella i Olvan (1618-1628), núm. 58, pg. 25, 1987
- Cinquanta anys de la Guerra Civil (Cal Rosal), núm. 61, pg. 20, 1988.
- Escrits de Mn. Josep Bover (I). Els Elois en el dia de Sant Joan, núm. 63, pg. 18, 1988.
- Escrits de Mn. Bover (II). El carrer Padró i sa plaça, núm. 64, pg. 25, 1988.
- Escrits de Mn. Bover (III). Rosari de l'Aurora, núm. 65, pg. 30, 1988.
- Escrits de Mn. Bover (IV). Matines i Missa del Gall, núm. 66, pg. 30, 1988.
- Escrits de Mn. Bover (V). El Clot de les rodes, núm. 67, pg. 27, 1989.
- La proclamació de la República i l'ajuntament republicà provisional, núm. 69, pg. 38, 1989.
- Escrits de Mn. Bover (VI). La Placeta, núm. 70, pg. 42, 1989.
- Escrits de Mn. Bover (VII). El mirador o balcó de la plaça de

la vila de Gironella, núm. 71, pg. 34, 1989.

- 150 anys de l'incendi de Gironella i Olvan en la primera guerra carlina, núm. 73, pg. 39, 1989.
- Cent anys de la fixació dels termes municipals, núm. 75, pg. 53, 1990.
- Els Puigferrat, rellotgers de Gironella al segle XVIII, núm. 83, 1990.
- El cadastre de Gironella l'any 1772, núm. 91, pg. 52, 1991.
- La visita pastoral a Gironella de l'any 1615, núm. 99, pg. 72, 1992.
- El cant coral a Gironella, núm. 102, pg. 59, 1992.
- Josep Font i Parera, núm. 116, pg. 13, 1994.

ARTICLES PUBLICATS A L'EROL

- Ca la Paller de Gironella, núm. 81, pg. 23, 2004
- Cal Rosal, un poble original, Suplement 1, pg. 4, 2002
- Concessió de la castellanía de Berga al segle XVI, núm. 100, pg. 15, 2009
- Concòrdia feta l'any 1687 entre la universitat de Berga i els barons de Gironella, núm. 49, pg. 44, 1995
- Creació del municipi (Guardiola), suplement 3, pg. 28, 2004
- Discrepàncies entre Berga i el reipeldomini de Peguera, núm. 103, pg. 39, 2010
- El castell de Berga durant la guerra de successió i l segle XVIII, núm. 97, pg. 20, 2009
- El cinema i els cinemes a Gironella, núm. 51, pg. 24, 1996
- El molí fariner de Gironella, núm. 64, pg. 19, 2000
- El pont se sant Marc i el pont d'Orni, núm. 75, pg. 35-41
- El retaule gòtic de Gironella, núm. 110, pàg. 43, 2011
- Els canvis urbanístics al Berguedà, núm. núm. 70, pg. 38-42, 2001
- Els espais degradats: Gironella, núm. 25, pg. 43, 1988
- Els prohoms de Berga i el rector de Gironella, núm. 77, pg. 36, 2003
- Fàbriques de gasoses i sifons a Gironella i comarca, núm. 84, pg. 28
- Fonollet, any 1946. Situació socio-religiosa, núm. 95, pg. 27, 2007

- Gironellencs a la guerra de Cuba, núm. 58, pg. 24, 1998
- Indústries singulars: Malta Costa, Gironella, núm. 48, pg. 22, 1995
- La confraria dels Francesos de Berga, núm. 112, pg. 35, 2012
- La construcció del cementiri nou de Gironella, núm. 38, pg. 45, 1992
- La làpida de l'església de Valldaura, núm. 90, pg. 17, 2006
- Les cançons per fer cagar el tió, núm. 67, pg. 31, 2000
- L'escoltisme a Gironella, núm. 82, pg. 27, 2004
- Manifest del mirall, núm. 71, pg. 38-40, 2001
- Montbenet, el primer monestir femení de Berga, núm. 106, pg. 19, 2010
- Ramon de Gironella, vicari perpetu de Berga i paborde de Sta. M. de Lillet, núm. 44, pg. 42, 1994
- Reconstrucció del molí de Puigreig al segle XVIII, núm. 48, pg. 15, 1995
- Refugiats a Gironella durant la Guerra Civil, núm. 94, pg. 16, 2007
- Restauracions del Patrimoni arquitectònic: Sta. Eulàlia de Gironella, núm. 25, pg. 55, 1988
- Un capbreu de la Portella de l'any 1348, núm. 55, pg. 23, 1997
- Un procés de bruixes a Gironella i Olvan, núm. 46, pg. 22, 1995
- Un segle d'industrialització, núm. 70, pg. 10-22, 2001
- Una pica d'aigua beneïda de la Sagrada Família, núm. 111, pg. 21, 2012

Teniu, doncs, a les mans, tota la producció històrica de Josep Busquets que, amb pocs anys, va treballar molt i bé. Donem-li les gràcies per haver-nos fet conèixer tants aspectes de la vila de Gironella i d'altres indrets, que sense la seva investigació, de moment, haurien quedat en l'oblit.

Redacció